

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Să ne lămurim.

(474) „Tribuna” înregistrând mișcările clerului greco-catolic în cestiunea „ajutorului de stat”, se plânge că „solidaritatea atât de necesară lipsește și în cler și între arhieriei”, solicitând convocarea „unui sinod menit a stabili procedură unitară și solidară”, apoi exclamă:

„Ar fi, firesce, foarte trist, dacă avântul pornit în sinul clerului gr.-cat. s'ar fi stânginit prin votul congresului din Sibiu. Acest vot ar trebui să îndemne și mai mult la luptă contra rușinoselor condițiuni ce pune guvernul la împărțire. Dacă acum nu va întâmpina o rezistență serioasă, guvernul își va lua cutesanța de a aplica analoage măsuri și la împărțirea „întregirii”. Clerurile bisericilor surori trebuie să se ajute reciproc în luptă”.

Nu pricepem cum s'ar putea „stângini” avântul pornit în sinul clerului gr.-cat. prin „votul congresului din Sibiu”?

Pentru-că votul congresului din Sibiu nu privește acele „ajutări de stat”, care au produs o mișcare oarecare în sinul clerului gr.-cat. din motiv că li-se cere preoților cuitanță în limba maghiară vidimată de pretori, ci privește așa numita „congruă” contemplată prin articolul de lege XIV. din 1898, o întregire din partea statului a venitelor acelor parohii, cari vor voi să useze de ea.

Am voi să scim de care „ajutor” este vorba la clerul gr.-catolic?

Este vorba de ajutorul de stat cel vechiu (din suma de 99.000 fl. votată în budget pentru întregă biserica gr.-catolică din stat), carele nu se va altera prin punerea în lucrare a art. de lege XIV. din 1898?, sau de așa numita desdaunare a preoțimei pentru venitele scurătate prin legile bisericești (căsătorie civilă și matriculele de stat), care cu anul acesta încetăză?

Dacă este vorba de cel dintâiu, apoi „clerurile bisericilor surori” de 16 ani deja nu se „ajutoră reciproc”.

Clerul nostru căpăta la an 24.000 fl. ajutor de stat. În 1884 s'au modificat condițiunile vechi, dispunându-se distribuirea lui prin organele statului. Sinodul nostru a preferit a renunța la acest ajutor, decât a primi condițiunile umilitore. De atunci până astăzi s'a lipsit de 16 ori 24.000 fl. adică de 384.000 fl. până-când clerul gr.-catolic l'a primit și-l primesce și astăzi. Va să zică, aci am rămas singuri noi în luptă, și numai noi am tras și consecunțele.

Deci dacă este vorba de „ajutor reciproc” cu privire la acest ajutor, n'are clerul gr.-cat. decât să renunțe la el, cel puțin acuma, cum a renunțat al nostru în 1884.

Dacă este vorba de „desdaunarea” care cu anul acesta încetăză: ai noștri preoți ridică acele sfărâmatări dela consistor resp. dela arhiepiscop, pe cuitanțe scrise în limba română, fără intervenția și vidimarea solgăbirului. Nu solgăbirul are să constate pentru consistor identitatea persoanei preotului.

Facă deci și gr. catolicii asemenea, și va fi reciprocitate.

În fine am voi să știm: pentru-ce se provacă „Tribuna” la votul congresului nostru, când se vede a avea îngrijiri pentru atitudinea clerului gr. catolic, când este vorba de grăunțe?

Voiesce dăra a'l presenta drept exemplu bun de imitat, de a nu primi condițiuni umilitore, precum n'a primit congresul nostru? sau voiesce a'l presenta drept spaimă clerului gr. catolic, pentru-că ar fi umilitor?

În asta chestie am cere lămuriri. Și până-când vom primi aceste lămuriri, dorim sincer fraților noștri uniți, ca ei să nu primescă nici un ajutoriu dela stat și nici congrua, nici dela stat, nici dela biserica papistașă, sub condițiuni mai umilitore decât sunt acelea dela cari a condiționat congresul nostru primirea întregirii venitelor parohiale dela stat.

Să caute frații noștri greco-catolici a-și regula afacerile lor autonome în sinul lor, și să dovedescă că vreau și știu să-și apere și manifeste independența națională și față de stat și față de poplul romano-catolic care i-a îmbrățișat deja, și dacă vor dovedi rezultat, noi le vom gratula din inimă, dar să nu-i dăra pe ei și capul nostru.

Mulțumită și recunoscintă. I. P. S. Sa dl Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu, a primit de curând următorea adresă din partea recunoscătorilor sei fii sufletești din diecesa Aradului:

Esceleția Văstră!
Înalt Preasfințite Domnule Arhiepiscop și Metropolit!

Adunarea generală a fondului preoțesc din diecesa Aradului, ținută în ziua de astăzi, își rechemă în aducere aminte starea preoțimei din diecesă la anul 1877, când Înalt Preasfinția Văstră, ca Arhiepiscop nostru, din inițiativa proprie, a-ți înființat Fondul preoțesc, își rechemă în memorie greutățile începutului la înființarea acestui fond, pedecile ce au trebuit a se delătura, munca și îngrijirea neîntreruptă și grea, manipularea curată, și înțeleptă administrare a fondului până în ziua de astăzi; constatând rezultatul ajuns deastăzi, și anume: că dela 1877 când acest Fond din nimica s'a înființat, până în ziua de azi a crescut la cifra de 351.364 fl., 18 cr., precum arată această socota prezentată pe anul 1898, o sumă acasta care aduce în uimire, și totodată produce o mare mângăiere și stărnescă bune speranțe pentru viitoriul bisericești și printr'însa clerului diecesei noastre; — își rechemă în memorie alinarea multor suspine și stergerea multor lacrimi ale văduvelor și orfanilor preoților, precum și liniștirea multor preoți îmbătrâniți, neputincioși și espui, cari toți și până acuma s'au împărțit de binefacerile acestui fond, cari binefaceri până la finea anului 1898 se urcă la cifra de 78.525 fl 36 cr., — având în vedere că starea acasta cu fondul se atribuie în cea mai mare parte Esceleției Văstre, fostului nostru Episcop diecesan, carele cu prevedere profetică a-ți inițiat și ca un adevărat și îngrijit Părinte a-ți augmentat și ascurat acest fond al preoțimei: Acastă adunare generală acum inspirată de simțul grațitudinii profunde, află de bine și

își ține de plăcuta datorință fiiescă, ca acum, când adunarea dela întemeierea acestui fond primată nu e presidată de Esceleția Văstră, să-și manifesteze cea mai sinceră mulțumită și recunoscintă purcedătoare din inimă către Esceleția Văstră, — rugându Ve ca să primiți acest vot al adunării, ca espresiunea întregii preoțimi din diecesă, și ca un semn al devotamentului și al asecurării acestei preoțimi, că cât vasta diecesa Aradului, preoțimea diecesană va păstra numele Esceleției Văstre fostului nostru Episcop diecesan, în sanctuariul inimei sale și'l va cuprinde în sfintele rugăciuni alătura cu a celorlalți mecenai ai bisericești și națiunii noastre.

Arad, la 24 Aprilie 1899, din ședința ordinară a adunării generale a Fondului preoțesc.

Ioșif Goldiș
archimandrit, vicariu
episcopesc, președintele
adunării generale a
fondului preoțesc.

Ioan Ciora
notariul adunării
generale a fond.
preoțesc

Ca s'o ținem minte!

— Dela Congres. —

Se scie că congresul extraordinar național-bisericesc, care a avut loc în săptămâna trecută (16/18 și 17/29 Maiu), s'a convocat din motivul, că votul sinodului eparchial din Caransebeș, pentru respingere necondiționată, n'a fost în consonanță cu voturile sinodelor din Arad și Sibiu pentru primirea condiționată a întregirii venitelor parohiale în sensul art. de lege XIV. din 1898.

Conclusele respective s'au luat în sinodele din Caransebeș și Sibiu cu majoritate de voturi, în cel din Arad însă cu — *unanimitate!*

Deputații sinodali din Caransebeș și din archidieceșă, cari au participat ca deputați și la congres, au votat și în congres consecuenți votului lor din sinod.

O parte a deputaților din diecesa Aradului însă, dela sinod până la congres (adece în abia 21 de zile!) și-au schimbat përul, și au votat contra concludului luat și cu concursul lor în sinodul lor!

Acestia sunt: V. Mangra, Dr. N. Oprean, G. Popovici (protopop. în Șiria) și I. Russu Șirianu, iar secretarul consistorial I. Lengher, a votat numai cu propunerea de respingere, dar la votarea a doua, asupra propunerii comisiunei, s'a obținut dela vot....

Consecuenți cu votul lor din sinod au rămas dnii: G. Ardelean, T. Ceonlea, Ios. Goldiș, I. Groza, Aug. Hamsea, V. Hamsea, Eug. Mocsonyi, Dr. Nic. Oncu, Ign. Pap, I. Pap, Dr. T. Putici, N. Rocsin, P. Rotariu, și P. Truța.

Nu cercăm motivul schimbării la față a d-lor Mangra și soții, pentru-că se dice că „Sapientis est mutare consilium in melius”. Am notat numai acasta ca cronicari, ca să se scie, pentru-că nu e eschisă posibilitatea, ca și pe alte terene să ne provocăm în viitor la „sapientia” d-lor Mangra și Russu-Șirianu..

Crisa pactului.

S'a oprit carul în loc, și pace. Ministrii ungari s'au întors pe la finea săptămânei trecute acasă, au convocat dieta și premierul Széll a dat Vineri dietei lămuriri, a căror miez e, că pentru o nouă prelungire (peste 1903) a provisorului, nu e aplicat; că stă pe bazele pactului ce l'au încheiat cu opoziția asupra acestei chestii în timpul crizei de guven în Pesta, dela cari nu vrea se se abată; și că va abdice, dacă nu va putea încheia pactul cu Austria în înțelesul învoelilor aceloră.

Pe la mijlocul săptămânei de față, pôte Joi, ministrii ungari plăcă iar la Viena, spre a mai încerca ce se pôte. Nainte de a pleca, Széll va avea o conferență cu corifeii partidelor politice, ca să pôte raporta Monarchului cu atât mai fidel, cari sunt curenții în parlamentul ungar, față de chestia pactului cu Austria.

De o retragere a lui Thun și Széll se vorbește mai puțin, ci un nou petec luminos încercă unii a arăta pe greu înoratul orizont politic, anume, că: dacă Ungaria va face începutul cu orecari concesii, d. e. privitor la prelungirea privilegiului băncei austro-ungare, sau la alt-ceva, apoi nici guvernul austriac nu va mai rămânea atât de intransigent, „nepăsător și rece”, ca până acum, ci să va porni apropiarea și din partea lui.

Și acest început de concesii, în Viena îl așteptă deja dela procsima călătorie alui Széll, acum Joi ori Vineri. Pôte de aceea a și venit acasă ministrul, să ia oarecare înțelegere cu partidele.

Dela Congres.

După încheierea discusiunii, pe basa unei liste compuse în înțelesul §. 52. din regulamentul congresual, se ordina votare nominală.

Pentru contra-propunerea deputatului Mihail Popoviciu votează deputații: Adam Filip, Dr. Bădescu Traian, Bredicean Coriolan, Ciorogariu Romul, Damian Simeon, Damian Vasiliu, Drăgălina Patriciu, Ghidiu Andreiu, Dr. Ionescu Petru, Dr. Lemény Liviu, Lengher Ioan, Manegut Nicolau, Mangra Vasiliu, Miclea Trifon, Musta Filaret, Dr. Olariu Nic, Olariu Sebastian, Dr. Oprean Nestor, Pinciu Ioan, Popovici Alecsandru, Popovici Georgiu, Dr. Popovici Georgiu, Popovici Mihail, Roșescu Tului, Russu Ioan, Seracin Teodor cavalier, Sërba Ioan, Tisu Petru, cu totul 28 de deputați; — contra acelei propuneri au votat deputații: Ardelean Georgiu, Bârsan Ambrosiu, Bogoeviciu Georgiu, Ceonlea Teodor, Cîrlea Mihail, Corcan Petru, Cosma Parteniu, Dr. Cristea Elie, Curescu Ilie, Dan Iuliu, Dr. Fărcăș Ioan, Goldiș Ioșif, Groza Ioan, Hamsea Augustin, Hamsea Voicu, Hațeg Tit, Ivan Nicolau, Dr. Mihu Ioan, Dr. Mocsonyi Eugen, Mocsonyi Zeno, Dr. Oncu Nicolau, Papiu Ioan, Papp Ignatiu, Papp Ioan, Păcurariu Avram, Petric Ioan, Pipos Petru, Dr. Popoviciu Nicolau, Preda Ioan de, Dr. Pușcariu Ilarion, Pușcariu Ioan cav. Dr. Puticiu Traian, Rocsin Nicolau, Rotariu Pavel, Ségércean Vasiliu, Dr. Șenchea Ioan, Simonescu Leontin, Trăilă Ilie, Truța Petru, Voileanu Mateiu, cu totul 40 de deputați

Constatându-se, că pentru această propunere au votat 28 de deputați, și în contra ei 40, contra-propunerea se declară de cădută.

Urmăzând tot votare nominală asupra propunerii comisiei cu adaosul făcut de deputatul Mihail Cirlea.

Pentru acesta au votat deputații:

Ardelean Georgiu, Bârsan Ambrosiu, Bogoeviciu Georgiu, Ceantea Teodor, Cirlea Michail, Corcan Petru, Cosma Parteniu, Dr. Cristea Elie, Curescu Ilie, Dan Iuliu, Dr. Fărcaș Ioan, Goldiș Iosif, Groza Ioan, Hamsea Augustin, Hamsea Voicu, Hațeg Tit, Ivan Nicolau, Dr. Miha Ioan, Dr. Mocsonyi Eugen, Mocsonyi Zeno, Dr. Oncu Nicolau, Papiu Ioan, Papp Ignatiu, Papp Ioan, Păcurariu Avram, Petri Ioan, Pipos Petru, Dr. Popoviciu Nicolau, Preda Ioan de, Dr. Pușcariu Ilarion, Pușcariu Ioan cav., Dr. Puticiu Traian, Rocsin Nicolau, Rotariu Pavel, Săghean V. Dr. Șenche I. Simonescu Leontin, Trăilă I. Truța Petru, Voileanu M. cu totul 40 de deputați; — contra ei au votat: Adam Filip. Dr. Bădescu Traian, Ciorogariu Romul, Damian Simeon, Damian Vasiliu, Drăgălină Patriciu, Ghidiu Andrei, Dr. Ionescu Petru, Dr. Lemény Liviu, Manegut Nicolau, Mangra Vasiliu, Miclea Trișon, Musta Filaret, Dr. Olariu Nicolau, Olariu Sebastian, Dr. Oprean Nestor, Pinciu Ioan, Popoviciu Alexandru, Popoviciu Georgiu, Dr. Popoviciu Georgiu, Popoviciu Mihail, Roșescu Tului, Russu Ioan, Seracin Teodor cav., Sărbu Ioan, Tisu Petru, cu totul 26 de deputați.

Se constată că pentru propunerea comisiei au votat 40 de deputați, contra aceleia 26, deci acesta se declară primită.

Venind a fi pusă la vot propunerea deputatului Nicolau Manegut, acela din considerare, că aceea în esență e identică cu partea a 2-a din propunerea comisiei, o retrage.

În urma acestora se enunță ca concluderile următoarele:

Considerând, că ameliorarea dotațiunii preoțesti este o necesitate imperativă pentru progresul cultural și moral al bisericii noastre, și că biserica în urma vitregităților timpurilor trecute, în prezent nu este în poziție a face ameliorarea dotațiunii din mijloacele sale proprii;

considerând, că statul, după legile în vigoare, are datoria a concurge cu mijloacele sale la susținerea organismului bisericesc, iar statutul organic ne îndreptățește, ca în lipsa de mijloace proprii suficiente, biserica să reclame ajutorul statului;

considerând, că articolul de lege XIV. din 1898, despre întregirea veniturilor preoților din țară, cari ou aparțin confesiunilor romano-greco-și armeano-catolice, cu finea lunii Iulie 1898 a devenit lege obligatorie, de a cărei dispozițiuni biserica trebuie să țină cont;

considerând, că unele dispoziții ale acestei legi, ce sunt prejudecătoare autonomiei noastre bisericesci, isvoresc din o neîncredere în ceea ce privește conduita morală și patriotismul preoției;

considerând, că această neîncredere este fără temei în cât s'ar referi la preoțimea noastră, pentru-că acesta totdeauna a escelat prin purtarea sa morală și prin patriotismul său adevărat;

considerând, că înaltul guvern al țării prin executarea dreptății și corectă a legii, chiar în interesul bine priceput al statului, poate delătura bănușile ce cu drept cuvânt le-a avut biserica la aducerea acestei legi, în ceea ce privește slăbirea disciplinei bisericești și vexațiunea neîntemeiată a preoției noastre;

Congresul naț. bis. sub rezerva că dotațiunea intrăgă ce compete preoției noastre, se va pune la dispoziția autorității bisericesti superioare, admite ca preoțimea să primească întregirea veniturilor sale din visteria statului, după normele articolului de lege XIV din 1898, fără altă condiție, decât ca sumele reclamate la întregirea venitului preoților, să ajungă la destinațiunea lor.

Concluzul consistoriului metropolitan Nr. 200/1898 se aprobă, și în înțelesul aceluia eparchie se îndrumă să caute a regula dotațiunea preoților din propriile mijloace ale bisericii.

Esecutarea concludului despre întregirea venitului preoțesc se încredințează consistoriului metropolitan, care va raporta despre rezultat congresului proxim.

Asupra propunerii deputatului Parteniu Cosma intrată s'nb Nr. 8 al protocolului, la propunerea comisiei se ia următorul conclud:

Congresul regretă, că în ministeriul de culte și instrucțiune publică de un lung șir de ani nu se află aplicați bărbați ortodocși de naționalitatea română, cari cunoscând bine afacerile bisericești și însușirile credincioșilor ei, se p'ote contribui cu cunoștințele lor speciale la rezolvirea corectă a cestiunilor noastre bisericesci și scolare, precum sa practicat la reactivarea guvernului constituțional. Deci:

considerând, că delă modul punerii în lucrarea articolului de lege XIV. din 1898, care tractează cestiuni de natură foarte delicată, depinde în mare măsură pacea între stat și biserica noastră autonomă;

Considerând, că afacerile bisericesci și scolare ale bisericii ortodoxe din statul nostru, deși ierarhică și ea, ca cea catolică, t'at'și nu se prevăd în ministeriul de culte și instrucțiune publică prin o secțiune compusă din funcționari de confesiune ortodoxă, precum se prevăd afacerile bisericii catolice în secțiunea I, compusă și condusă numai de funcționari catolici, ci se prevăd p'tin secțiunea II, dimpreună cu ale reformatilor luteranilor, unitarilor, izraeliților, baptiștilor, nazarenilor etc. tot confesiuni, ale căror instituțiuni nu sunt identice cu ale bisericii ortodoxe;

Considerând în fine, că guvernul actual s'a angajat a inaugura un regim în spiritul dealkist, carele a evitat ori ce conflict între guvern și între biserica noastră, și a guverna după lege, drept și dreptate:

Congresul roagă pre înalt Preasfinția Sa Metropolitul, ca punându-și în cumpănă totă autoritatea, ce i compete în calitatea Sa de Cap al bisericeiautonomie ortodoxe române din Ungaria și Transilvania, să întrevină la guvern, ca și în interesul binepriceput al statului, să ia măsurile necesare, ca în ministeriul de culte și instrucțiune publică să se aplice la posturi cardinale bărbați calificați din sinul bisericii noastre naționale, ca afacerile bisericii noastre să se p'otă rezolvi corect și în mod demn de însemnătatea ei pentru stat.

Revistă Bisericească.

Paștile la Ebrei.

(Urmare.)

În ziua de 14 Nisan, prima și a Paștilor, tot Iudeul sacrifică mielul pentru familia sa, și „facea Paștile“, adică mânca mielul și dacă familia sa nu era îndestul de numeroasă, atunci se asociau două sau mai multe familii la o masă sau partidă comună, căci mielul trebuia tot consumat în acea zi.

De la istoricul Iosif Flaviu aflăm că numărul celor ce făceau Paștile împreună și mâncau mielul, nu trebuia a fi mai puțin de zece persoane, dar nici mai mare ca douăzeci.

Cei cari din cauze binecuvântate sau necurățenie, nu puteau lua parte la sacrificarea mielului pascal, legea le împunea ca ei să nu rămăie fără Paști; erau deci obligați a seversă Paștile și a sacrifică mielul în a 14 zi a lunii a doua a anului. Paștile acestea rabinii și talmudiștii le numesc „Paști mici“, și le deosebesc de „Paștile mari“. Ei susțin că la aceste paști era ertat a avea în casă și pâne dospită și nu era de rigore a cânta imnul bine-cuvântării („Halil“). Astfel de Paști cunoscem, din cartea Cronicilor, că a celebrat regele Ezechia.

Israelitenii, cari veneau la Ierusalim spre a serba Paștile, atât din Iudea proprie, cât și cei din alte părți, aflau acolo gazde de locuit și totă ospitalitatea cuvenită străinului. Cei ce nu puteau afla locuință, din cauza marelui număr al închinătorilor ce se aglomerau, locuiau în corturi, cum se observă și până astăzi la închinătorii, atât creștini cât și musulmani, în Orient; fie-că astăzi mijloacele sociale de viațuire s'au schimbat în mare parte, și ospitalitatea este

mai pretutindeni înlocuită prin traficul hotelierilor.

În acele timpuri însă israeliteanul ce da ospitalitate cunoscuților sau străinilor, le oferea toate gratis și socotea acesta ca o virtute și datorie morală și religioasă impusă de lege; fie că și străinii vizitatori, și toți cei ce se găzduiau, dădeau prezente, lăsând ca semn de recunoștință pielea mielului pascal și vasele ce le întrebuițau în timpul sărbătorii și al șederii lor acolo. Ospitalitatea, desinteresarea și dărnicia, atât de cunoscută la Orientali, erau atât din partea Ierusalimitanilor, cât și din partea închinătorilor. Ele sunt descrise în totă amănunțimea lor, în scrierile talmudice și rabinice, singurele cari arătau modul primirii și al găzduirii închinătorilor ce veneau la Ierusalim cu ocaziunea marilor zile de sărbători.

Șederea în corturi e mare parte din închinători, se explică și de necesitate, căci raza Ierusalimului fiind foarte mică, numai de o milă, era imposibil ca să p'otă cuprinde și găzdui numărul colossal de mare al închinătorilor. Pentru acesta cea mai mare parte din ei locuiau în corturi, în afară de murii cetății, mai ales în partea de nord, pe muntele Maslinelor și al Galileei, cari nu sunt departe de Ierusalim, de cât un sfert de oră. Despre acest din urmă munte mulți cred, că se numea muntele Galileei, din cauză că odinioară acolo și așterneau corturile lor Galileenii, și acesta era locul unde ei se găzduiau când veneau la Ierusalim, atât ca închinători, cât și pentru relațiunile lor comerciale.

Mielul pascal, deși era considerat ca un sacrificiu și prin urmare trebuia a se aduce de preoți, singuri cari după lege trebuiau să taie jertfa, adică să junghie mielul cu toate acestea, din cauza forțelor lucrurilor, de ore-ce ar fi fost cu neputință, și nu cele 24 de clase preoțesci, dar de ar fi fost chiar iute și mii de clase, tot n'ar fi fost cu putință ca ei să junghie și să curețe mulțimea mieilor ce se sacrificau la Ierusalim la Paști. Pentru aceea ei se mulțameau numai a asista la junghiere și a strânge din sângele jertfelor, iar junghierea se făcea de fie-care israelit, care nu avea vre o pângărire materială sau morală. Numai cel necurat nu putea sacrifica, și era înlocuit cu leviți.

Din cauza numărului celui mare și pentru că sacrificarea tuturor mieilor trebuia a se face, precum am d'is, între cele două seri adică în intervalul de la trei după amiazi și până la șese, ea se făcea cu foarte mare iuțală, mai ales că după orânduiala lui Moise sacrificarea trebuia a se face „în locul cel sfânt“ consacrat lui Dumnezeu pentru cult. Astfel înainte de zidirea templului trebuia a se face în tabără; iar după zidirea lui, în curtea templului.

Talmudul spune că toți închinătorii, cu mieii lor, se împărțeau în serii sau tabere, și după ce intra prima serie, se închideau porțile și imediat se începea junghierea, iar preoții purtau ligheane mari în cari primeau sângele jertfei. După prima serie intra a doua și așa mai departe, păstrându-se aceeași ordine și lucrând totți cu iuțela fulgerului! În timpul cât fiecare serie opera junghierea și curățirea mieilor, se cântau psalmii 115—118, cari compun așa numitul „marele halil“ și până cântau acești psalmi, întrăga serie trebuia să aibă sfârșită totă operațiunea junghierei și a curățirii jertfelor. Foarte rar se întâmpla repetirea cântării, când seria adică nu sfârșea încă cu sacrificarea mieilor, iar cântarea se sfârșea.

Sângele adunat se v'ersa la jertfelnic. Numai cu sângele mielului pascal sacrificat în Egipt, s'au uns ușorii și porțile caselor fie cărui israelitean, spre a fi cruțate de îngurul exterminator.

Archeologii cari voiesc a cunoște amănuntele acestui mare sacrificiu, judecând după aperețierile scriitorilor Iudei, cari spun că la Paști se adunau la Ierusalim milioane de închinători și se junghiau sute de mii de miei, și ținând seamă de prescrierile legii care cerea ca sacrificarea lor să se facă în locul cel sfânt, precum și de alte împrejurări, — sunt în mare nedumerire cum era cu putință ca templul, adică curtea să încapă acea mulțime colosală și acolo numai să se facă junghierea tuturor mieilor?

După datele cunoscute se știe că curtea templului avea o formă aproape pătrată,

și lungimea ei nu era de cât de 400 coți. Ca în acest loc să încapă milioanele de închinători cu mieii lor și acolo numai să le fie permis a sacrifica mielul, și în scurtul timp de 2—3 ore, este imposibil.

Pentru acesta este foarte probabil că numai o parte din închinători sacrificau în curtea templului, iar majoritatea, fie-care la locul și gazda unde se afla. Iar numărul închinătorilor descris de scriitorii Iudei și de rabini și talmudiști, că ar fi fost de milioane, iar al mirilor de sute de mii, este departe de adevăr. Nici închinătorii, nici mieii nu ar fi încăput în Ierusalim, și nici ar fi putut afla nu numai confort, dar nici măcar cele necesarii pentru existență, mai ales apă de care, știut este, că sfânta cetate a avut lipsă în tot-deauna și are lipsă și astăzi.

(Va urma.)

Dela Sinod.

I. Raportul general plenar.

(Urmare și fine.)

I. După aceste premise venind la cadrele îndatinate ale raportului seu anual, Consistoriul arhiepiscopescan are onoare a raporta, că în statul personal al Consistoriului, afară de schimbările cele mari premenționate, n'au obvenit alte schimbări.

II. Esibite au intrat în anul expirat preste tot 10,007, adică cu 884 mai multe decât în anul 1897. Împărțite după resort, acelea au fost: a) presidiale 128, b) plenare 865 c) bisericesci 1957, d) scolare 2672 e) episcopesci 4385, cu totul 10,007.

Din aceste esibite au avut în referadă 1. Asesorul Zaharie Boiu: plenare 371, bisericesci 66, cu totul 437. 2. Asesorul Moise Lazar: 1149, toate în senatul bisericesc. 3. Asesorul Nicolae Cristea: 3842 toate bisericesci. 4. Asesorul Mateiu Voileanu: plenare 57, bisericesci 212, scolare 792, episcopesci 65, cu totul 1126. 5. Asesorul Dr. Liviu de Lemeny 1869 toate din senatul școlar. 6. Asesorul Nicolae Ivan: plenare 398, epitr. 3006, cu totul 3404. 7. Dr. Nicolae Olariu ca referent extraordinar: plenare 8, episcopesci 1310, cu totul 1318. 8. Secretarul consistorial Dr. Ilie Cristea: presidiale 128, plenare 31, bisericesci 148, scolare 11, episcopesci 4, cu totul 322.

III. Ședințe consistoriale s'au ținut: a) plenare ord. 11, extraord. 9, cu totul 20; b) bisericesci ord. 39, extraord. 8, cu totul 47; c) scolare ord. 39, extraord. 8 cu totul 47; d) episcopesci ord. 36, extraord. 15, cu totul 51. Preste tot 161.

În aceste ședințe și respective în cale presidială s'au rezolvit esibitele arătate mai sus.

Excepțiune face reviziunea rațiociniilor bisericesci, în care privință urmăzând din partea Consistoriului un esibit special.

IV. Cu privire la reconstituirea corporațiunilor bisericesci avem onoare a relata Ven. Sinod, că în urma trecerii din viață a deputatului sinodal preoțesc Dr. Nicolau Maier, protopresbiterul tractului Seliștei, s'a dispus și s'a făcut la timp alegerea unui deputat sinodal de partea preoțescă, și actul electoral se aterne Ven. Sinod arhiepiscopescan cu esibit, separat.

V. Protopresbiterate vacante sunt în arhidieceasă de present patru, și anume: Cetate de p'etră, Alba-Iulia, Seliște și Agnita. Pentru întregirea acelor s'au luat măsurile de lipsă, și preparativele prescise de lege sunt în curgere. Protopresbiteratul Turdei, fiind protopresbiterul Petru Roșca tot bolnav, se administrează și acum în mod provisoriu de parochul din Cojoana, protopresbiteratul Clujului, Teodor Ciorteș, ca administrator protopresbiteral. În fine protopresbiteratul Dobrei s'a întregit în cursul anului 1899, și afacerile oficiale sunt pe cale a lua iarăși cursul lor normal.

VI. Ajutările din fondurile arhidieceșane, cari după propunerile senatelor bisericesc și școlar s'au votat în plenul consistorial, au fost și în anul expirat cele îndatinate pentru biserici sau școle, pentru ameliorarea salariilor învățătoresci, pentru remunerarea cateheților. Pentru toate acestea urmăzând din partea respectivelor senate raporte speciale. Tot din plenul consistorial s'au votat și ajutările anuale, ce se dau oficiilor protopresbiterale din fondul Rudolfin ca paușale pentru cancelăriile protopresbiterale. Consecutul ajutoarelor de această categorie, cari s'au

votat pentru anul 1898, se aceluie acestui raport.

VII. În privința *pensionărilor*, plenul consistorial ca și în trecut și-a rezervat numai decizia în merit, dacă adecă suplicațiilor li se cuvine pensionarea cerută, ori nu, iar ducerea în deplinire a pensionării o a dat în competența Senatului episcopesc.

VIII. De asemenea este rezervată plenului și decizia în merit a ajutoarelor din *fundațiunea „Andronic”*. Plenul votează ajutoarele respective, și apoi Senatul episcopesc le distribuie la cei beneficiați.

În fine avem onoare a relata Ven. Sinodul arhidieceșan, că conclusele sinodale, cu a căror executare a fost însărcinat Consistoriul plenar, acesta le-a dus în deplinire parte prin finalizarea actelor respective, parte prin pregătirea și instruirea lor corespunzătoare.

Asupra unor afaceri mai însemnate fie la însărcinarea Ven. Sinod, fie din inițiativa proprie a Consistoriului, urmază rapoarte consistoriale speciale.

Sibiu, din ședința plenară ținută la 5 Aprilie, 1899.

Consistoriul arhidieceșan,

Dr. *Il. Pușcariu* m. p.,
archim., vicariu arhidieceșan.

Dr. *Elie Cristea*, m. p.
secretariu consistorial.

Din diecesa Caransebeș.

Sinodul eparchial

(Urmare)

Ședința III. (27 Aprilie v. d. a.)

Președintele: P. S. Sa Dl Episcop diecesan Nicolae Popea. Notariu David Terfaloga.

După verificare și prezentările esibilitelor nouă, Comisiunea școlară referă asupra raportului general al senatului școlar pe anul 1898 și propune, ca raportul să se ia la cunoștință.

Deputatul Coriolan Bredicean la propunerea comisiunii face următoarele propuneri:

a). „În Raportul general se se arete, că din numărul general al cauzelor disciplinare, câte sunt cauze rămase nereluate din anul precedent, câte sunt intrate în decursul anului, câte s-au rezolvit peste tot, și câte au rămas pendente? Totodată se se clasifice cusele disciplinare după natura delictelor, ca sinodul orientându-se pe deplin să potta căuta și afla mijloace pentru remedierea reului pe viitorii.

b). Regulamentul de disciplină aplicat în institutul diecesan, se se asternă sinodului eparchial proxim, ca acesta să se potta orienta că întrucât acest regulament corespunde sau nu scopului.

c). Consistoriul diecesan se îngrijescă de compunerea unui plan de învățământ din religioane și morale, precum și de compunerea unor manuale necesare pentru școlile medii.

Raportul sen. școlarii s'a luat la cunoștință și adausul dl Brediceanu, s'a primit.

Propunerile deputatului Traian Lința, în obiectul școlii de aplicație, și în obiectul competențelor de salariu a învățătorilor, la propunerea aceleiași comisii, sau derivat Consistoriul diecesan, ca se se studieze și se raporteze proximului sinod.

Comisiunea financiară referă asupra propunerii Consistoriului diecesan ca senat episcopesc în cauza contractului încheiat între diecesă și Constantin Burdea referitoriu la cumpărarea realităților din Caransebeș de sub Nrii de cassă 92 și 93 cu prețul 11,000 fl., pentru *înființarea unui internat pe sēma elevilor dela institutul nostru teologic și pedagogic*, și face următoarea propunere:

„Considerând că înființarea unui internat pe sēma elevilor nostri dela institutul teologic și pedagogic, o reclamă imperios asigurarea intereselor mari legate de o educațiune bună a elevilor dela institutul nostru susmenționat;

considerând că preîngrijirea pentru salvarea acestor interese a îndemnat și sinodul eparchial din anul 1897, ca se recomande realizarea internatului spre studiere Venerabilului Consistoriu, conform deciziei sēu de sub Nr. prot. 87;

că prețul de cumpărare în sumă de

11000 fl. corespunde relațiilor locale de prețuri;

că intravilanul cumpărat, atât din punct de vedere al situației lui cât și cu considerare la estensiunea lui, corespunde recerierilor pentru realizarea internatului;

Sinodul eparchial decretă *înființarea unui internat pe sēma elevilor dela institutul teologic și pedagogic* și tot odată aprobă contractul încheiat în 15 Martie 1899 referitor la cumpărarea realităților de sub Nrii de cassă 92 și 93 din Caransebeș, pentru scopul înființării internatului teologic și pedagogic

Dep. Coriolan Bredicean a făcut contrapropunere, a nu se face cumpărarea.

Deputatul Dr. Popoviciu la propunerea comisiunii a făcut amendamentul:

„Sinodul primesce propunerea comisiunii financiare cu adausul, ca internatul pentru elevii institutului teologic, *încă din tōmna anului curgătoriu se se pūnă în viață, în casa cumpărată.*”

Urmând votarea, sinodul a primit propunerea comisiunii financiare cu amendamentul deputatului Dr. George Popoviciu.

După acestea mai multe petiții adresate Sinodului, sunt transpuse consistoriului spre competență afaceri.

Romanul Dreyfuss.

Ne apropiem de actul ultim al iritantului roman tragic cunoscut de 5 ani de zile sub numele: „Afacerea Dreyfuss”.

Acēsta afecere celebră, nu mai e a Franciei singure, ea e a Europei întregi, ba poți spune a lumii întregi. Nu e țară, nu e oraș, nu e dōr' sat, în care ea se nu fie cunoscută și în care se nu fie Dreyfusiști și anti-Dreyfusiști. Mai ales cești din urmă sunt mulți. Și nu pentru că ar fi avut ceva cu Dreyfuss, ci pentru că acest nenorocit e jidan, și ura față de lipitorile satelor, de jidani, a influențat sentimentele multora și contra lui Dreyfuss, numai fiindcă și el e — jidan.

Acum supremul for județiar francez, Curtea-de-Cassatie, a aflat că dovedile aduse contra lui Dreyfuss că ar fi încercat tradairea patriei sale, sunt șubrede, falsificate, exagerate, și a ordonat *revisuirea procesului lui*.

Duminecă după amiazi, o telegramă specială sosită din Paris, anunța urbi et orbi, că Curtea de cassatie franceză, a decis Sămbătă revisuirea procesului și trimiterea lui Dreyfuss naintea unui alt tribunal militar, a celui din Rennes, care, după toate prevederile, îl va absolve pe degradatul și deportatul căpitan, de sub osānda din 1894 și îl va reabilita.

În acest caz el își va redobândi rangul în armată, avansamentul ce-i competea și chiar salariul întreg și o despăgubire, o reabilitare pe totă linia.

Va fi adus cât de curēnd napoi în Franca.

În locul lui probabil se ajungă întriganții, cari l'au înpins acolo: majorul *Du Paty de Clam* și *Valsin-Eszterházy* (originar ungur), dintre cari cest din urmă a recunoscut, că el a scris vestitul „bordereau”, documentul pe temeiul căruia a fost Dreyfuss osāndit. L'a scris anume la ordin mai înalt, la ordinul acelor, cari ar fi vędut originalul borderoului la atașatul german *Schwarzkoppen*, și care ar fi scris totuși de Dreyfuss. Că există ori nu, ați n'o mai poți dovedi, dar rămâne dovedit, că cel pe temeiul căruia a fost adusă judecata, e fabricație, — deci judecata se va nimici.

Du Paty de Clam e arestat din 2 Maiu, *Eszterházy* a fugit în Bruxella, de unde va trece în Anglia și va urma cu desvęlirile în afaceri.

Din România

Programele politice

România stă în fața alegerilor pentru parlament, și partidele politice se pregătesc de luptă, țin întruniri, dau banchete, turneuri prin țară, care cum pōte, dōră își asigură voturile alegătorilor.

Primul ministru Gr. Cantacuzino a ținut la Iași o vorbire-program. A atins ches-

tii absolut interne, programul de muncă a guvernului. Chestia națională, n'a atins-o cu nici o vorbă nici de rău, și — nici de bine.

Sunt din multe puncte de vedere instructive, dureros de instructive, vorbirile și manifestele ce se dau acum în fața alegerilor.

Vrednic de atenție e manifestul dlui *V. A. Urechia*, adresat alegătorilor din Covurlui, care, aprōpe singur, face apel la sentimentele de românism a cetățenilor, și în virtutea acelor sentimente și ca reprezentant al acelor, cere să fie trimis în senatul țerii. Accentuează că programul seu, ca și până acum, așa și pentru restul vieții sale, va fi:

1. *Naționalism - românism,*

și numai în linia a II-a:

2.) *liberalism, democrație, etc!.*

În aceste zile, când omēni par'că se sfiesc a-și mai accentua românismul, chiar și în Țara — românească; în aceste zile când naționaliștilor nu li se mai cer „seuze” pentru ținuta lor în chestia națională, ci li-se cere o totală ignorare a acestei chestii, și ca acēstă ignorare să fie purtată din banchete în banchete prin Țara întregă, — în aceste zile de alte stringeri de inimă pentru noi, ne cade bine sufletului, programul de curat-românism, accentuat de dl *V. A. Urechia*...

Mai nou.

Piarele rusești aduc vestea, că, după știri primite dela consulatul românesc, Regele Carol I. va face deja în decursul lunii Iunie a. c. o nouă călătorie în Rusia!

NOUTĂȚI

Din cauza sfintei sērbători „Înălțarea Domnului” ce cade Joi, numărul nostru proxim va apare Sămbăta viitoare.

Esamene de cualificațiune învățătoresci. La esamenele de cualificațiune învățătoresci s'au admis candidații, ale căror cereri au fost instruate conform normelor din vi-gōre. Acestia sunt următorii:

1. Vasiliu Cărpinișan din Călnic, 2. Sabin Bogdan din Brad, 3. Iosif Costea din Gerō-Oșorheiu, 4. Teodor Trifa din Bucium-Poieni, 5. Ioan Borșan din Dumbrava, 6. Ioan Moldovan din Săn-Mihail de sus, 7. Nicolae Tuțurea din Beclean, 8. Elena Ne-guț din Brașov, 9. Ioan Berghea din Bruju, 10. Teodor Murgău din Geōgiul de sus, 11. Procopriu Bența din Hurez, 12. Nicolae Cîrlea din Telnă, 13. Ioan Știrban, din Topârcea, 14. Ioan Rusan din Tibru, 15. Ioan Hanzu din Cacova, 16. Toma Neamtu din Dobra, 17. Maria Iarca din Brașov, 18. Ioan Cionea din Cerghidul mare, 19. Maniu Lungu din Reșinari, 20. Elena Nan din Zernești, 21. David Bogolea din Lisneu, 22. Ilie Șulăriu din Ripa de jos, 23. Ioan Patachi din Mihalt, 24. Ecaterina Muntean din Brașov, 25. Demetriu Mosora din Seliște, 26. Ioan Dobrotă din Cacova, 27. Valeriu Arseniu din Gurariului, 28. Iacob Balcăș din Vlădeni, 29. Nicolau Bugneriu din Selistat, 30. Ioan Iacob din Heghig, 31. Pavel Lazar din Peștera, 32. Simion Sēcărea din Tălmăcel, 33. Nicolau Sēcărea din Tălmăcel, 34. Ioan Sērbu din Roșcani, și 35. Emanuil Suciu din Măgarei.

Condiționat s'au admis încă, dacă până la 31 Maiu a. c. st. v. vor trimite în original documentele cari se indică mai jos: 1. Vasiliu Vereș din Gerō-Oșorheiu, carte de botez, test. teol. și absolutoriu pedagogic; 2. Petru Boeriu din Grid, atestat de funcțiune din acest an; 3. Mihail Chibeleian din Vēja, absolutoriu pedagogic; 4. Ilie Mihaiu din Agērbiciu, absolutoriu pedagogic; 5. Leontina Beșă din Borgo-Prund, carte de botez; 6. Ioan Căliman din Homorod-Suseni, absolutoriu pedagogic; 7. Nicolae Dragomir din Poplaca, toate documentele; 8. Oprea Olariu din din Poplaca, toate documentele; 9. Victor Laurențiu din Egerseg, absolutoriu pedagogic; 10. Traian Păcală din Galați, test. scol., abs. ped.; 11. Avram Savu, din Lancrām, testimoniu școlariu; 12. Ioachim Groza din Ponor, toate documentele; 13. Teodor Nicōră din Vința, absolutoriu pedagogic; 14. Sofia Vasilie din Sibiu, testimoniu școlariu; 15. Zacheiu Borcoman din Stena, test. scol., abs. pedagogic și testimoniu de serviciu; 16. Simeon Borțan din Slimnic, test. scol., abs. pedagogic; 17. Petru Lula din Trădaș, absolutoriu pedagogic; 18. Stefan Frāncu din Porumbacul de sus, abs. pedagogic; 19. Vasiliu Ivan din Apoldul de sus, toate documentele; 20. Eleu-

tera Stinghe din Brașov, carte de botez, test. scol.; 21. Galacteon Stelea din Voivodenii mici, absolutoriu pedagogic; 22. Damaschin Cațaveiu-Bălescu din Lissa, toate documentele; 23. Nicolae Bărbat din Șercăița, absolutoriu pedagogic; 24. Maria Turdășan din Orăștie, test. scol., abs. pedagogic; 25. Andreiu Badiu din Zernești, test. scol., abs. pedagogic; 26. Ioan Cotuș din Diug, test. scol., abs. pedagogic; 27. Georgiu Albu din Apoldul de sus, test. scol., abs. pedagogic; 28. Maria Popp, din Poiana-Sărată, toate documentele.

Românii persecutați la preparandia de stat din Deva. Profesorii dela preparandia de stat din Deva, persecutați așa de bașbozuește pe tinerii români, *trântindu-i la esamene*, încât însuși ministrul de culte și instrucțiune s'a vędut necesitat a face întrebare la direcțiunea institutului, cum de peste 50% a elevilor cad la esamene? Direcțiunea a răspuns, că vina zace în faptul că sunt mulți Români între elevi, și acestia dau procentele mari a celor căduți, fiindcă — n'ar fi știind bine ungurește, n'ar fi învățând, căci vorbesc între sine tot românește... Ori-cine vede că asta e numai o coperire slabă a adevăratelor motive de reutate păcătoasă, pentru cari sunt persecutați tinerii români.

Mōrte. Marta Pantea născ. Cosma ca fică, cu soțul ei Ioan Pantea și fica lor Iuliana, vęd. Maria Valtner născ. Cosma și fica ei Maria mărīt. Kellner, Dr. Gavril Cosma ca fiu, cu soția Livia Goron, și fiii lor Liviu, Nerva, și Partenie, vęduva Maria Cosma născută Papp ca noră cu fiii ei Virgiliu, Gavril și Georgiu, și vęd. Maria Cosma născ. Nestor ca noră, — în numele lor și a nenumăratelor lor rudenii, anunța cu durere încetarea din viață în urma unui morb scurt, a iubitelui lor tată, bunic și socru *Gavil Cosma senior* întēmplată la 29 Maiu st. n. sēra la 11. ore în al 79-lea an al vieții. Astrucarea osemintelor scumpului defunct s'a întēmplat Mercuriul în 31. Maiu st. n. d. m. la 4. ore, după ritul bisericeii gr. or. române în cimiteriul din loc. Beiuș, la 30. Maiu 1899. st. n.

Fie-ți țarina ușoră și memoria binecuvântată!

— În 2 Iuniu nou a repausat în Domnul după lungi suferințe *George Triteanu*, fruntaș al comunei și bisericeii noastre din Feldi-ōra, în comitatul Turda-Arieș, în etate de 60 ani. Repausatul a fost tatăl clericului absolut și stipendistului arhidieceșei noastre la Budapesta, dl Lazar Triteanu. D-șeu se așede sufletul repausatului în cēta dreptilor!

Maial în Brad. Elevii dela gimnasiul nostru greco-oriental român din Brad arangēză la 26 eventual 29 Maiu, v. 1899, un maial în pădurea „Porsch”. Venitul curat în favorul fondului elevilor morboși. Intrarea benevolă.

Musica națională. Românii grănițeri din Severin au multe și frumoșe jocuri naționale romānesci. Deosebit de frumoșe sunt jocurile bărbăților, cum sunt: „*Iedera*”, „*Cărligul*”, „*Tropa*”, „*Posovaica pe un picior*”, „*Posovaica pe amēndouă picioarele*”, „*Ciocănița*”, „*Ciutulica*”, „*Doica fira*”, „*Ostrovanca*”, „*Crăiasa*”, „*Ursa*”, „*Rața*”, „*Armindeana*”, „*Blānda*”, „*Momiru*” etc.

Precum sunt jocurile, tot așa drăgășela și pline de motive romānesci sunt melodiile acestor jocuri, pe cari dl. A. Sequens, profesor de musică la institutul teologic-pedagogic din Caransebeș, le-a adunat, armonizat pentru pianoforte și tipărit în Lipsca într'un caet. Se pot procura cu prețul de 80 cr. (2 Lei) trimise franco, dela dl P. Valușescu, Caransebeș. Le recomandăm iubitorilor de musică naț. rom.

Fie pānea cât de rea, tot mai bună e în — Țara Romānescă! Asta-i dicala... *Sēcuiilor*. Un patriot ungur din România, întâlnind pe-acolo prea multe fete de Ungur, și încă tot prin locurile cele mai... espuse, a făcut arătare autorităților din Sēcui, să pūnă capăt trecerii fetelor de Sēcui în România. Fișpanul Treiscaunelor a luat însuși în cercetare lucrul și iată ce spune că a aflat: Din Brețcu a aflat fugite 86 de fete, între cari unele abia de 11 ani, iar între 14—17 ani peste 30, celelalte ceva mai bētrāne ca astea. Și dintre pārinții lor, 32 nici idee macar n'au că pe unde le umblă fetele? Iar dacă îndureratul patriot i-a întreat de ce n'au grijă? Sēcuii le răspund: România e mai aprōpe ca Țara ungurēscă

și aci suntem noi dedați și-'s dedate și felele noastre, a trece pentru a câștiga câte ceva... Fișpanul publică indignat acestea idei „mărginite“ ale Săcuiilor sei, mai ales că fetele de Săcui se duc și întră în Țară tot în astfel de locuri la „serviciu“, de cari fecișorele altor neamuri, nu vor nici să audă!

Daruri Casei Domnului. Vrednicii poporeni din Finteușul mare (tr. Cetatea de piatră:) *Timofie Cotetiu* și soția sa *Eudochia*, au cumpărat pentru biserica de acolo un rând de vestimente preoțești în preț de 60 fl.; iar văduva *Eudochia Dragoș* o cruce și o cădelniță de nickel în preț de 20 fl. și *Ioan Ilie* două steguria (prapori) în preț de 25 fl. v. a. Pentru faptele lor pioase creștinești, primescă dăruitorii mulțumita căldurică a comitetului parochial. Fie bine primită jertfa lor în jertfelnicul cel mai presus de ceriuri!

Finteușul-mare, 16 Maiu, 1899.

Pentru comitetul parochial

Stefan Dragoș
paroch gr. or. român.

Curs de muzică. Despărțământul Sibiului al Reuniunii învățătorilor gr. cat. din archidieceasa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, a luat cu ocaziunea adunării sale generale din urmă și următorul conclud:

Di Iuliu Bardoși, insp. școl. reg. în p. considerând cumcă atât muzica vocală, cât și cea instrumentală, nu este propusă în măsură nici barem suficientă în școlile noastre populare, ceea-ce provine de acolo, că nu toți învățătorii sunt inițiați în privința acesteia în măsura recerută, propune ca, pentru delăturarea acestei scaderi, să se rōge Prea Veneratul Consistor Metropolit (de Blaș), să deschidă în vara anului 1899 un curs supletor de muzică, de 6 săptămâni, în Blaș, de ore-ce cunoscut lucru este, cumcă muzica nobilitază inima și simțul, stărnescă pietatea religioasă și influențază mult la ridicarea cultului divin, și astfel, învățătorii fiind inițiați în cântul figurat, se vor putea mai cu ușurință organiza corurile cu școlarii și adulții. Adunarea a primit propunerea și a decis a se recerca toate despărțămintele din archidieceasă, ca și dēnsele să sprijinască din toate puterile cauza această, prin reprezentațiuni la locurile competente.

Programa

examenelor publice dela școala civilă de fete a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ din Sibiui, la finea anului școlar 1898/99.

Sâmbătă în 24 Iunie n.

Dela 9—11 ore Examenul privat cu elevele din cursul complementar.

Luni în 26 Iunie n.

a) înainte de amădi:

dela 8—10 ore, Religionea cu elevele din toate clasele civile.

dela 10—11 ore, Limba franceză, clasa III. și IV.

b) după amădi:

dela 3—5½ ore, Clasa I civilă, din studiile: Limba română, Limba maghiară, Aritmetica și Geografia.

Mărti în 27 Iunie n.

a) înainte de amădi:

dela 8—11 ore, Clasa III civilă, din studiile: Limba germană, Istoria universală, Aritmetica, Limba maghiară și Chemia.

b) după amădi:

dela 3—5½ ore, Clasa II. civilă, din studiile: Limba română, Limba maghiară, Istoria naturală, Istoria universală și Aritmetica.

Mercuri în 28 Iunie n.

a) înainte de amădi:

dela 8—11 ore, Clasa IV. civilă, din studiile: Limba română, Limba maghiară, Istoria patriei, Geografia matematică și Fizica.

b) după amădi:

dela 4—6 ore Muzica instrumentală și vocală. Declamațiuni. Înche-

ierea solemnă a anului școlar și distribuirea atestatelor.

Lucrurile de mână femeesci sunt es-puse în decursul examenelor, într-una din salele institutului.

Direcțiunea.

Notiță Literară

A eșit de sub tipari:

„Seminte din agrul lui Christos,“ cuvântări bisericești pe toate Duminecile, prasnicele și sărbătorile de peste an, precum și la ca-suale bisericești, publice și private, de

Zaharia Boiu,

asesor consistorial, protopresbiter, membru corespondent al Academiei Române etc.

În trei tomuri.

Tomul I. Cuvântări la toate Duminecile de peste an: 56 cuvântări, 21 ¼ cōle de tipari.

Cu binecuvântare archiepiscopale.

Tomul I. broșurat 1 fl. 50 cr., toate trei tomurile la oaltă 4 fl. v. a.

Sibiui 1898—1899, tipografia Archidieceșană.

Se află de vânzare la Autorul și în Li-brăria Archidieceșană din Sibiui.

Dela Academia Română

— Institutul Otteteșanu —

Publicațiune

Cu începerea viitorului an școlar 1899-1900 se vor primi șese-spre-zece eleve în Institutul de fete dela Măgurele fundat de Ioan Otteteșanu și înființat de Academia Română, sub înaltul Patronaj al M. S. Regelui, cărora li se vor da, conform dispozițiunii testamentare a răposatului fondator, o creștere casnică și instrucțiunea cuvenită unei „bune mame de familie, fără pretențiuni sau lux“.

Cursul va fi de 5 ani, în timpul cărora elevele vor avea totă întreținerea în Institut.

Sunt admise în Institut copile născute din părinți români săraci pe deplin sănătoșe, cari până la 5 August 1899 au împlinit 11, dar încă nu 14 ani, au pregătirea ce se dă în școlile primare din România și au obținut la terminarea cursului primar cel puțin media 6.

Două surori sau două vere primare nu pot fi admise în Institut.

Părinții elevelor ce vor fi primite în Institut, nu pot să-și ia ficele de sfintele sărbători ori pe timpul vacanțelor în familie și Direcțiunea își conservă dreptul de a le da ori nu voe elevelor de a petrece în familie de vacanțe.

Părinții aspiranțelor ori reprezentanții legali ai acestora au să trimită — până la 5 August 1899 — cererile însoțite de act de naștere, act de vaccina, act de paupertate și atestat școlar despre terminarea claselor primare, la Academia Română (calea Victoriei No. 135), pentru „Comisiunea Fundațiunii Otteteșanu“, care, examinând actele și luând informațiunile ce va crede de cuviință, va dispune ca concurențele ce îndeplinesc condițiunile mai sus precizate să fie supuse la un examen de primire, prin care se va constata gradul de pregătire în ceea-ce privește cetirea și scrierea, analiza etimologică și cea sintactică, cele patru operațiuni, geografia și istoria țărilor române.

Concurențele cari nu sunt din România, se admit fără examen de primire, în virtutea atestatelor obținute în școlile similare din patria lor, și au să trimită la Academia Română, tot până la 5 August, cererile însoțite și de atestat medical.

Rezultatele examenului se vor supune dimpreună cu toate actele printr'un raport, Augustului Protector al Academiei Române, Maiestății Sale Regelui, căruia îi aparține a decide în privința primirii.

Examenele se vor face în localul Academiei la 9 Septembrie 1899.

Nr. 226/1899 ppresb.

[80] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Galomfalău-mare cu filiile Galomfalău-mic, Bitfalău, Rugonfalău și Odorheiul-săcuesc, protopresbiteratul Sighișorei, pe baza venerabilei rezoluțiuni consistoriale dtto 27 Februaru, a. c. Nr. 1086 Bis., se publică prin această concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegr. Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch, dau suma de 232 fl. 80 cr.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestei parochii, se dau la oficiul protopresbiterat, eventual la comitetul parochial respectiv.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch, se-și subșternă cererile concursuale instruite conform dispozițiunilor „Statutului Organic“, și a „Regulamentului pentru parochii“, la oficiul protopresbiterat subscris, în termenul provocat mai sus, având a se presenta sub durată concursului în biserica din loc, spre a-și documenta dexteritatea în cele rituale și a se face cunoscuți poporului.

Sighișora, 27 Aprile 1899.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. român al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetul parochial concert.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

Nr. 77—899

[81] 2—3

Publicare de licitațiune.

În 7/19 Iunie a. c. la 11 ore a. m. se va da în întreprindere pe calea licitațiunii publice, zidirea școlei gr. or. din comuna Gurariului protopresbiteratului Seliștei, comitatul Sibiului.

Pe lângă suma preliminară de 14.617 fl. 22 cr. comuna bisericească dă piatră, cărămida și nășipul de lipsă.

Ofertele provădate cu vadiul de 10% sunt a se adresa oficiului parochial gr.-or. de aici, unde se pot vedea

planurile, preliminarul de spese și condițiunile de clădire.

Gurariului, 20 Maiu v. 1899.

Comitetul parochial:

Ioan Manta,
preș. com. par.

Ioan Ivan,
notariu.

[82] 1—3

Arlejtés.

A nagyszabeni m. k. állami elme-gyógyintézet részére az 1899/1900 évi fűtési időszakra szükséges 2032 köbméter usztatlan *bűkk tűzifa szállításiának biztosítása céljából 1899. évi június 13-án délelőtt 11 órakor* az intézet gondnoki irodájában, a hol a részletes feltételek is megtudhatók, zárt *írásbeli ajánlati tárgyalás* fog tartatni.

Utalással a „Budapesti Közlöny“ f. évi 120. 121. és 122. számában megjelent hirdetésre, a pályázni óhajtok felhivatnak, hogy kizárólag magyar nyelven szerkesztett 50 kros bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlataik mellé bányapénzült a szállítási érték 5%-át készpénzben, vagy elfogadhatónak minősített s névértékük szerint számítva értékpapirokban mellékeljék.

Magy. kir. állami elme-gyógyintézet igazgatósága

Nagy-Szeben, 1899. június 5-én.

In **Tipografia și Librăria archidieceșană, Sibiui**, se află de vânzare

Sidoxia,

cestiunea dotațiunii archiereului ort. român din Transilvania,

de

Matei Voileanu.

Prețul 30 cr.

In **Tipografia și Librăria archidieceșană, Sibiui**, se află următoarele scrieri ale poetului nostru **G. Coșbuc:**

Fire de tort, broș. fl. 1.—
Balade și idile „ fl. 1.50
Sacotala, broș. „ 2.50
Aeneis edit. II. broș. „ 1.25
Răsboiul nostru pentru neațet-nare, broș. „ — 50

In **Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiui** se află de vânzare:

Biblioteca internațională.

1. Minciunile convenționale de M. Nordau broș. fl. 1.50
2. Robia femeii de I. Stuart Mill broș. „ — 75
3. Educațiunea intelectuală de Herbert Spencer broș. „ 1.—
5. Este omul liber de G. Renard broș. „ — 75
6. Din Muscel, cântece populare de Rădulescu-Codin broș. „ 1.25
7. Părinții și copii în al XIX. secol de E. Legouvé broș. „ 1.—
8. În fața morței, nuvele de Becescu Gh.-Silvan broș. „ 1.25
- 9/10. Dare și avere, roman în 2 volume de G. Freytag broș. „ 3 25
11. Omul genial de H. Türk broș. „ 1.—

Au apărut și se află de vânzare în

Tipografia și librăria Archidieceșană, Sibiui:

1. Aritmetica generală și spețială de Teodor Ceantea, tom. I. și II. fl. 2.—
2. Astra, roman de Dito și Idem broș. „ 3.—
3. Balade populare de Avram Corcea broș. „ — 80
4. Cartea plugarilor sau povestiri economice de I. Georgescu broș. „ — 25
5. Grădina de legume de I. F. Negruțiu broș. „ — 25
6. Istoria legii nouă de Dr. V. Szmigelski, tomul I. broș. „ 2.—
7. Poesii de Mihail Eminescu, ediția fină broș. „ 2.—